

Det Kongelige Kommunal- og Regionaldepartement, Postboks 8112 Dep, 0032 OSLO,
Telefax 22242740

Kommunenes Sentralforbund, Postboks 1378 Vika, 0114 OSLO
Telefax 22822222

Deres ref:

KOMM. OG REG. DEP.	
17 JAN 2005	
04 / 2771 - 76	
Ark	013
Avd.	RA / SSA / MAG

Vår ref.

ENG/04/04163-009/C83

Bes oppgitt ved henvendelse.

Dato

14.01.2005

DISTRIKTSKOMMISJONENS UTREDNING

Stjørdal formannskap har i møte 02.12.04 nedsatt et utvalg med mandat å utarbeide forslag til høringsuttalelse vedr. KOU 2004:1 Sterke regioner og Distriktskommisjonens utredning.

Utvalget har den 13.01.05 avgitt sitt forslag til høringsuttalelse.

Høringsuttalelsen skal behandles i formannskapet den 20.01.05.

Vedlagt følger utvalgets forslag til høringsuttalelse fra Stjørdal kommune.

Formannskapets vedtak i møte 20.01.05 vil bli ettersendt.

Kjell Fosse

Einar Østereng

Postadresse:
Postboks 133/134
7501 Stjørdal

Kontoradresse:
Kjøpmannsgt 9
7500 Stjørdal

Telefon: 74 83 35 00
Telefaks: 74 83 35 99
Org.nr.: 939.958.851
E-post: postmottak@stjordal.kommune.no
Hjemmeside: www.stjordal.kommune.no

Bankkonti: 8674.48.00007
4435.06.00903

HØRINGSUTKAST VEDR. DISTRIKTSKOMMISJONENS UTREDNING OG KOU 2004: 1 STERKE REGIONER.

Kommunalt nivå.

Fremtidig kommunestruktur er ikke tema i denne høringen, men en kommer ikke utenom at det er sammenheng mellom kommunestruktur og regionstruktur. Beslutninger om regionstruktur vil derfor få betydning og legge føringer for senere beslutninger om kommunestruktur.

Kommunesammenslutninger bør fortsatt baseres på frivillighet og ikke beslutninger i Stortinget

Det må stimuleres til økt interkommunalt samarbeid på tvers av eksisterende fylkesgrenser. Dette sikrer nødvendig kompetanse og bedre ressursutnyttelse.

Det er ikke rasjonelle argumenter for å overføre oppgaver fra primærkommunene til regionalt nivå.

Utvalget slutter seg til distriktskommisjonens flertallsforslag til trenivåmodell når det gjelder oppgaver til kommunene der det foreslås å styrke kommunenes ansvar for arealforvaltning, næringsutvikling og stedsutvikling. Det forutsettes at pengene følger oppgavene.

Oppgaveøkningene vil nødvendiggjøre en omstrukturering av kommunesektoren.

Det nye inntektssystemet ble innført i 1986 og medførte at en rekke øremerkede tilskudd opphørte og i stedet lagt inn i den rammeoverføring for frie inntekter. De siste årene har utviklingen gått i motsatt retning. Det er innført mange øremerkede tilskuddsordninger med omfattende statlige regelverk og rapporteringskrav. Opptrapping av øremerkede tilskudd og rettighetslovgivning er ment å sikre individuelle rettigheter men begrenser det lokale selvstyre og økonomiske handlingsrom. Det har blitt ubalanse mellom innbyggernes forventninger og det kommunene er i stand til å klare.

Bosettingsmålene for Norge bør være befolkningsvekst i hele landet. Det bør fordeles mellom regionale sentra samtidig som det er et mål å opprettholde bosetting i distriktene.

Etter utvalgets mening er bosettingsmålet viktig. Det å bevare hovedtrekkene i bosettingsmønsteret er blitt gjentatt i ulike varianter av vekslende Regjeringer de siste tiårene. Derimot ser det ut til å være noe forskjellig hva som legges i dette utsagnet. Mens bosettingsmålet tidligere var konkretisert i retning av å opprette folketallet på kommunenivå eller på bolig-, arbeidsmarkeds- og serviceregionnivå, synes den langsiktige ambisjon å være befolkningsvekst i alle landsdeler. Etter utvalgets mening er et slikt bosettingsmål lite relevant

som distriktpolitisk målsetting. Store distrikter kan komme meget dårlig ut, selv om folketallet i landsdelen vokser p.g.a. sterk vekst i de største sentraene.

Regionalt nivå.

Våre fylker fyller ikke de landsdelene de tilhører i dag. Denne ubalansen merkes i stigende grad ved at viktige politikfelt, for eksempel kunnskapsutvikling tilhører et høyere regionalt nivå enn fylkene. Etter utvalgets mening må det være riktig at landsdelen stilles opp som grunnleggende norm for mellomnivået mellom stat og kommune. Arbeid med å reformere stat og kommune påvirker naturligvis mellomnivået sterkt og må sees i nær sammenheng med hva som vil og bør skje i stat og kommune.

Utvalget er enig i en trenivå-modell under forutsetning at regionene får tilført nye oppgaver fra staten.

En slutter seg til forslagene om å opprette store folkestyrte regioner. Det er grunnlag for et sted mellom 5 og 10 regioner.

Hver enkelt region må rent geografisk ikke være større enn en at innbyggerne opplever tilhørighet, sikrer demokratiske prinsipper og reel folkevalgt styring. Hver region må så langt mulig ha et naturlig fellesskap når det gjelder bosetting, kommunikasjoner og arbeidsmarked og ha forutsetninger for utvikling og møte internasjonal konkurranse hjemme og borte.

Folkestyrte regioner må få betydelige oppgaver, ansvar og beslutningskompetanse fra staten og at pengene følger med oppgavene.

En slutter seg i hovedsak til de oppgaver distriktskommisjonen og KS peker på som aktuelle å legge til regionalt nivå.

I tillegg til de oppgavene som er foreslått mener Utvalget at ansvaret for sykehusene bør legges til det regionale nivå. Regional politisk styring av sykehusene vil i tillegg til de oppgaver som er foreslått av distriktskommisjonen og KS gi et omgang av oppgaver som bør gjøre det interessant å drive politikk på regionalt nivå.

Virkemidler fra staten i distrikts- og regionalpolitikken må i utgangspunktet bygge på mest mulig likhet og forutsigbarhet. Det må allikevel være åpning for selektive virkemidler når det oppstår problemer som kan få store negative konsekvenser for en region.

Utvalget mener at dagens fylkesmannsembeter i en fremtidig modell kan erstattes ved at det etableres en ny regional struktur med sammenfallende grenser med de politiske regionene. Det må tas en gjennomgang av fylkesmennes fremtidige oppgaver som i hovedsak bør omfatte tilsyn og kontroll samt ansvar for samordning på tvers av den statlige sektororganisering.

Staten.

Staten må sikre et mest mulig likeverdig tjenestetilbud i hele landet. Staten må fortsatt ha det overordnede ansvaret for rammebetingelser, sektorpolitikken, og fastlegge distrikts- og regionalpolitiske målsettinger knyttet til de ulike politikkområder.

Maktutredningen pekte på at folkestyret er i ferd med å forvitte og at det lokale folkestyret er spesielt utsatt. Det er også manges oppfatning at de distrikts- og regionalpolitiske hensyn tillegges stadig mindre vekt innenfor nærsagt samtlige politikkområder og at mulighetene for lokal/regional tilpasning og samordning av politikken er svekket. For å nå målene som er foreslått for distrikts og regionalpolitikken vil utvalget på samme vis som kommisjonen fremholde samling av makt til folkevalgte organer på lokalt og regionalt nivå som en hovedstrategi. Innenfor politikkområdene som i større grad er individrette og rettighetsbaserte eller basert på nasjonale standarder er det mindre interessant å desentraliserte makt til folkevalgte organer på lokalt og regionalt nivå.

En desentraling av makt og myndighet innebær ikke at staten skal fraskrive seg ansvar. Staten vil fortsatt ha de overordnede ansvaret for sektorpolitikken og for å trekke opp de nasjonale mål for distrikts- og regionalpolitikken som fortsatt må ligge i sektorpolitikken. Med ved å flytte makt til underliggende forvaltningsnivå, vil Staten i større grad åpne for lokale og regionale prioriteringer og samordning ut fra stedlige forhold. Dette vil legge nye rammer for samspillet mellom nivåene og stille økte krav til samordning også på sentralt nivå.

Generelt.

Utvalget er enig med distriktskommisjonen om at oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene bør bygge på nærhetsprinsippet. Det betyr at de oppgavene som kan legges til det kommunale nivå, bør legges til kommunene.

Stjørdal, 13.01.05

Johan Arnt Elverum

Merethe Storødegård

Erling Strand

Tone Løwe